TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI
p. 050 577 2580• Y-tunnus 1003909-9
http://www.tvy.fi/ • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Työ ja elinkeinojaosto 31.5.2017 Kuuleminen teema: Ajankohtaiskatsaus aktiivimallista ja siihen käytettävästä panostuksesta

Arvoisa työ- ja elinkeinojaoston puheenjohtaja,

Työttömien keskusjärjestö kiittää työ- ja elinkeinojaostoa mahdollisuudesta esittää ao. lausunto aktiivimallista.

Valtion lisätalousarviossa ehdotetaan 10 miljoonaa euroa lisää aktiivimallin toteuttamiseksi.

> Hallituksen esityksessä aktiivimallissa esitetään ” *Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia. Esityksessä ehdotetaan, että työttömyysetuus maksettaisiin 65 työttömyysetuuden maksupäivältä 4,65 prosentilla alennettuna, jos henkilö ei 65 edeltävän työttömyysetuuden maksupäivän aikana ole osoittanut aktiivisuutta olemalla työssä yhteen työssäoloehtoa kerryttävään kalenteriviikkoon vaadittavaa työaikaa neljän peräkkäisen kalenteriviikon aikana tai ansainnut yritystoiminnasta vastaavaa tuloa taikka ollut viittä päivää työllistymistä edistävässä palvelussa mainitun 65 päivän aikana.*
>
> *Lisäksi ehdotetaan, että omavastuuaika lyhennetään seitsemästä päivästä viiteen päivään*.”

Työttömien Keskusjärjestö vastustaa aktiivimallin toteuttamista. Kaikille työttömille ei ole tarjolla työpaikkoja, eikä palveluita, joten tosiasiallisesti työttömien perusturvaa leikataan.

Tällä hetkellä tilanne on se, että hakemuksista huolimatta kaikki eivät saa työpaikkoja avoimilta työmarkkinoilta, eikä myöskään järjestöissä ole riittävästi mahdollisuutta tarjota palkkatuettua työtä edes nykyiselle kysynnälle. Palkkatuettua työtä tarjotaan vain yhdistyksille, jotka saavat työllisyyspoliittista avustusta ja senkin määrää säännöstellään.

Aktiivimallin perusteluissa oletetaan, että työpaikkojen kysyntä todennäköisesti lisääntyy. Eli odotetaan, että työttömät hakeutuvat tarjolla oleviin työpaikkoihin entistä hanakammin. Perusteluissa todetaan tosin myös, että paikkakuntien tilanteet vaihtelevat. Käytännössä kaikki eivät saa paikkoja, ja siksi hallituksen esitys ei kohtele työttömiä yhdenvertaisesti. Suurin osa työttömistä tulee kokemaan mallin epäoikeudenmukaisena, ja tämä tulee todennäköisesti myös näkymään asioinnissa, kun TE-toimiston virkailijat käsittelevät valituksia.

Mielestämme on tärkeä pohtia työvoiman kysyntätekijöitä. Synnyttääkö aktiivimalli uutta tarjontaa työmarkkinoilla osa-aikatyön muodossa vai täytyykö muokata palveluita siten, että minimiehto on kaikkien työttömien täytettävissä riippumatta siitä, mikä on kysyntä avoimilla työmarkkinoilla?

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI
p. 050 577 2580• Y-tunnus 1003909-9
http://www.tvy.fi/ • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Jälkimmäisen ehdon toteuttamiseen olisi mahdollista luoda esimerkiksi työllistymispalveluksi katsottava aktiiviseteli, jolla korvattaisiin palvelun järjestämisen kustannukset sekä osallistujalle maksettaisiin osallistumiseen liittyvät kustannukset (esim. mahdolliset matkakorvaukset) ja päiväkohtainen bonus (vrt. työkokeilu 9 euroa/päivä).

Täytyy kuitenkin muistaa, että 5 päivää työllistymistä edistävässä palvelussa 65 päivän aikana on vähän. Mitä hyödyllistä käytetyllä ajalla voisi toteuttaa sekä palvelun järjestäjän ja palvelun osallistuvan näkökulmasta? Mahdollinen palvelu voisi olla jatketta esim. työttömien haastatteluille, omaehtoiselle työnhaulle tai omaehtoiselle koulutukselle.

Vaikeasti työllistyvien kohdalla on ilmeistä, että palvelu olisi liian vähäinen. Silloin kun kyseessä on elämänhallintaan liittyvät haasteet, sosiaalinen stigma, koulutuksen puute, sairaus- tai vamma, tai yksinkertaisesti pitkä tauko työelämästä, tarvitaan mahdollisuus säännöllisten pitkäkestoisten toimenpiteiden järjestämiseen, jota aktiivimallin minimiehdon täyttäminen ei mahdollistaisi.

10 miljoonan euron lisäys ilman muutoksia työllistymispalveluihin ei riitä, että kaikille on riittävästi palveluita.

Jos kaikille työttömille voisi taata aktiivipalvelua subjektiivisena oikeutena, niin silloin kritiikki aktiivimallia putoaisi osittain pois. On tärkeää, että työttömillä on ajantasaiset ja positiivisella tavalla kannustavat työllisyyttä edistävät moniammatilliset ja henkilökohtaisesti räätälöitävissä olevat laadukkaat palvelut.

Valtion talousarviossa 2017 työllistymispalveluihin momentilta 32.30.51 on kirjattu n. 422 miljoonaa euroa kaikkiin toimenpiteisiin (katsokaa liite 1 alla). Kymmenen miljoonan euron lisäys toisi arviolta 2,9 % lisäyksen eli yhteensä n. 1 250 henkilötyövuotta lisää vuositasolla. Aktiivimallin esityksessä ei esitetä muutosta nykyisten toimenpiteiden kestoon. 10 miljoonan euron lisäys ei tietysti riitä (laajan työttömyyden piiriin kuuluu vuositasolla yli 400 000 työtöntä), mikäli toimenpiteitä ei muokata erikseen siten, että minimiehdon täyttäminen on kaikille työttömille mahdollista. Tämä vastaavasti vaatisi huomattavia muutoksia nykyisten toimenpiteiden kestoon ja sisältöön, eikä sisällöllisesti olisi mielekästä näillä resursseilla.

Työttömien Keskusjärjestö ry,
Toiminnanjohtaja,
Jukka Haapakoski
050 577 2580
jukka.haapakoski@tvy.fi

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI
p. 050 577 2580• Y-tunnus 1003909-9
http://www.tvy.fi/ • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Liite 1.

Valtion talousarvio 2017 Yhdistelmä ajantasaisesta talousarviosta (21.12.2016)

	2015 toteutuma	2016 arvio	2017 arvio
Palkkatuettu työ[1)]			
— Valtionhallinto	660	750	500
— Kunnat ja kuntayhtymät	6 441	5 600	8 620
— Yksityinen sektori	16 159	12 850	17 250
Starttiraha[1)]	4 026	3 070	3 820
Työvoimakoulutuksen hankinta	22 159	18 250	18 990
— Ammatillinen koulutus	16 311	10 710	9 680
— Kotoutumiskoulutus	5 848	7 540	9 310
Valmennukset	2 020	1 650	1 560
Yhteensä	**51 465**	**42 170**	**50 740**
Työkokeilut	11 794	10 500	13 650
Yhteensä	63 259	52 670	64 **390**

[1)] Vuoden 2017 palkkatuetun työn ja starttirahan volyymit sisältävät myös pelkästään työttömyysetuus määrärahoilla (33.20.50, 51 ja 52) rahoitettuja.

Talousarvioesityksen valmisteluun liittyen työ- ja elinkeinoministeriö asettaa alustavasti työllisyyden ja yrittäjyyden tulosalueelle yhteistyössä konsernin muiden tulosalueiden kanssa ja kasvupolitiikan edellytysten vahvistamiseksi seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2017:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Asiantuntija-arvioinnit	3 500 000
Kokeilut ja valmennukset	33 879 000
Työvoimakoulutuksen hankinta	
— Ammatillinen koulutus	146 615 000
— Kotoutumiskoulutus	98 106 000
Pohjoiskalotin koulutussäätiöstä hankittava koulutus	1 700 000
Yhteensä	246 421 000

TYÖTTÖMIEN KESKUSJÄRJESTÖ ry
Sörnäisten rantatie 27 C 4, 00500 HELSINKI
p. 050 577 2580• Y-tunnus 1003909-9
http://www.tvy.fi/ • etunimi.sukunimi@tvy.fi tai toimisto@tvy.fi

Starttiraha	13 550 000
Palkkatuettu työ	
— Valtionhallinto	12 420 000
— Kunnat ja kuntayhtymät	23 620 000
— Yksityinen sektori	59 060 000
Yhteensä	95 100 000
Työllisyyspoliittinen avustus	10 500 000
Yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankinta	10 000 000
Korvaukset	2 000 000
Vakuutusturva	950 000
Palvelujen kehittämis- ja kokeilumenot	1 300 000
Työllisyys ja kilpailukyky: Yksityiset työnvälityspalvelut	5 000 000
Kaikki yhteensä	422 200 000

Työvoimakoulutukseen ja valmennukseen osallistuvien toimeentulo maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokasta momenteilta 33.20.50, 51 ja 52.